

[P. Munch.]

de opbyggende Kræfter i Europa i dette Øjeblik er nogenlunde jævnybyrdige, at intet Menneske kan sige, om vi igen driver frem imod et stort krigersk Opgør, eller om vi har Betingelser for at skabe den Retsorganisation, som kan sikre derimod. Men jeg indrømmer, at jeg har en Tilbøjelighed til at se nogenlunde forhaabningsfuldt paa dette Spørgsmaal. Det ærede Medlem nævnte en Række Udtalelser, der var givet til „Politiken“ af en Række toneangivende Mænd rundt omkring i Europa. I disse Udtalelser var der megen Erkendelse af Situationens Vanskeligheder og Farer, men der gik dog ogsaa gennem dem et Haab om, at disse Vanskeligheder skulde blive besejret.

Hvis det store krigerske Opgør kommer igen, ja, er vi da ikke alle sikre paa, at da bliver det et Ragnarok af en saadan Art, at ingen af os kan danne sig en Forestilling derom, er vi da ikke ogsaa alle sikre paa dette, at da følges den nationale Kamp af en social Kamp, af en Borgerkrig, der giver dette Ragnarok en endnu frygteligere Karakter? Men overfor dette Ragnarok er der der nogen Art af Visdom i dette at ville tilvejebringe i Danmark den Art af Militærvæsen, som vi drøfter i disse Dage? Er der eet Menneske, der kan tro, at dette Militærvæsen vilde have nogen virkelig Betydning overfor saa vældige Kræfter, som da blev sluppet løs?

Den ærede tidligere Formand for det konservative Parti, det ærede Medlem Hr. Pürschel, sagde i Gaar til os, at vi havde nedbrudt Forsvarsvillien i det danske Folk, medens han kaldte paa Villien til at hævde sig selv. Efter vor Overbevisning er der en anden Villie til at hævde sig selv end den, der knytter sig til Troen paa, at vi er i Stand til ved militære Kræfter at gøre noget for at hævde os selv. Det er vor Overbevisning, at ved at se Sandheden i Øjnene med Hensyn til vor militære Stilling tjener vi vort Fædrelands Selvhævdelse og vort Folks Fremtid bedre end ved at føre det ind i Illusioner, der dog vilde briste paa Farens Dag.

Det har været nævnt overfor mig, at jeg i en Bog havde udtalt en optimistisk Anskuelse. Et optimistisk Grundsyn — kan jeg gerne sige — gaar ganske vist gennem den paagældende Bog, og dette optimistiske Grundsyn, dette livsbekræftende Grundsyn, det anlægger jeg i dette Øjeblik ogsaa paa det danske Folks Stilling, selv om jeg ser dette Folk i en forunderlig uvirksom, tilbageholdende, usikker Stilling paa politiske

og andre Omraader paa et Tidspunkt, hvor Verden omkring os anspænder sig til det yderste. Men jeg anlægger ogsaa dette Grundsyn paa den europæiske Kultur, af hvis Skæbne vor Skæbne afhænger.

Kommer det store Opgør af krigersk Art, ja, da styrter højst sandsynligt denne Kulturbygning sammen, for Aartier, maaske for Aarhundreder, og da drages vi med i Sammenbrudet, fordi ingen vil kunne undgaa fuldt og helt den Skæbne, de Ulykker, som da rammer den samlede europæiske Verden. Ogsaa her, skønt jeg siger, at Tegn staar mod Tegn, og Udfaldet er usikkert, hævder jeg den optimistiske, livsbekræftende Grundopfattelse, at vi ikke kan slippe Haabet om de opbyggende Kræfters Sejr, og at vi kan bygge det paa den historiske Erkendelse af, at hidtil skete der hver Gang dette: naar tekniske Midler af overvældende Karakter blev frygteligere, da udvidedes ogsaa det Retsomraade, indenfor hvilket Kamp overhovedet blev mulig. Hidtil skete der altid dette, at Selvopholdelsesdriften tvang Menneskene til at indrette sig efter den Verden, de lever i, de faktiske Forhold, der findes. Jeg raader Danmark til, som jeg håaber, det vil blive Tilfældet for Europa, at erkende Sandheden. Lad Selvopholdelsesdriften føre ud i den Fredens Handling, som er den eneste Betydning for vort Folks Fremtid.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen har Ordet for en kort Bemærkning.

I. A. Hansen: Jeg har et Par Gange under denne Forhandling sagt, at efter min Mening var det, man hurtigst burde gøre, det at søge at naa til Klarhed over, hvilke Opgaver et dansk Forsvar maatte stille sig, men jeg har tilføjet, at denne Klarhed kunde først tilvejebringes under Forhandlingerne i Udvalget. Nu siger det ærede Medlem Hr. P. Munch, at det har ikke været muligt for os at paavise een eneste Opgave for et dansk Forsvar udover de Bevogtningsopgaver, som vi — altsaa det ærede Medlem og hans Regering — løste under Krigen. Jeg vil gerne understrege dette: De Bevogtningsopgaver, vi løste under Krigen.

Ved hvilke Midler løste det ærede Medlem sine Opgaver under Krigen? Ved Hjælp af det største Forsvarsapparat, Danmark nogen Sinde har haft, ved Hjælp af et større Forsvarsapparat, end noget Menneske i dette Øjeblik tænker paa, at Danmark skal skaffe sig. Og hvilke Bevogtningsopgaver var det, det ærede Medlem forestillede sig at